

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ УРБОЕКОЛОГІЇ

ВПЛИВ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

ЛЮШУКОВА К. О., ТЕЛЮРА Н. О.

Харківський національний університет

міського господарства імені О. М. Бекетова

karolinalusukova@gmail.com

24 лютого 2022 року кардинально змінилась українська дійсність – політика, побут, інформаційне життя. Новини із зони бойових дій наповнюють і визначають наш інформаційний простір, однак, після першого потрясіння стало зрозуміло, що війна, – причому іноді зі свіжої точки зору, – спонукає до повернення до порядку денного екологічні теми і проблематику довоєнного періоду.

Починаючи з 2014 р. всеукраїнські НГО, наприклад, «Екологія-Право-Людина», досліджують наслідки бойових дій, зокрема в частині потрапляння шкідливих речовин в повітря. Для цього екологи використовують супутникові знімки місцевості, які усіяні воронками, ідентифікують розмір і тип снарядів, які вибухали там. Серед них переважають осколково-фугасні міни, артилерійські та гаубичні боєприпаси, реактивні снаряди систем залпового ураження вогню «Град» і «Ураган». Під час їх вибуху утворюються різноманітні сполуки та речовини – CO, CO₂, H₂O, NO, N₂O, NO₂, CH₂O, HCN, N₂, частина з яких мають токсичну дію [1].

Поки триває війна і тривають бойові дії, неможливо оцінити наслідки завданих збитків, а тим більше відновити втрачене, але повернути постраждалі екосистеми до попереднього стану буде неможливо без детальної професійної оцінки їх стану [2]. Досягнення ключових результатів у відповідності до розробленого Плану відновлення України [3] обов'язково вимагатиме для стійкого економічного зростання враховувати екологічні нормативи та ліміти, для чого необхідно залучати висококваліфікованих фахівців-екологів та технологів.

Основні проєкти Програми «Відбудова чистого та захищеного середовища» включають:

- Ecological restoration of the territory of the 'Radical' plant.
- WAW-nature: національні парки для людей.
- Вжиття заходів протипожежної безпеки в зоні відчуження.

- Відновлення дикої природи України.
- Відновлення інфраструктури поводження з РАВ та подальший її розвиток.
- Впровадження Єдиної екологічної платформи «ЕкоСистема» загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення доступу до екологічної інформації та її мережі.
- Екомодернізація великих спалювальних установок, що відіграють роль критичної інфраструктури для теплопостачання міст.
- Зняття ЧАЕС з експлуатації, поводження з ВЯП та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему.
- Модернізація системи радіологічного моніторингу та дозиметрії в зоні відчуження.

Основні конкретні заходи в рамках даної Програми включають:

- Створення Національного кліматичного фонду, як окремого органу.
- Дерегуляція та спрощення доступу до надр.
- Реформування процедури оцінки впливу на довкілля (ОВД).
- Розбудова інституційної та технічної спроможності для забезпечення участі України в глобальних зусиллях у боротьбі зі зміною клімату.
- Створення Інноваційного центру технологій для запобігання та адаптації до зміни клімату.

Національний план відновлення, який український уряд представив на конференції в м. Лугано 4-5 липня 2022 року, загалом можна охарактеризувати як всеохопний і детальний документ, який відображає основні напрями відновлення зруйнованої після війни економіки, чітко розділяє кожний напрямок та комплекс ініціатив по ньому і містить супроводжувальні заходи, включно із законодавчими змінами. Програми значною мірою відповідають основним потребам країни як у воєнний, так і післявоєнний період. Дані Національні програми враховують досвід, відображений в аналогічних програмах, зокрема, в Пріоритетній програмі реконструкції для Боснії та Герцеговини (1997 р.).

Позитивним аспектом Плану відновлення України є те, що він представляє собою потенційну синергію на шляху до інтеграції в ЄС. Післявоєнна відбудова розглядається як інструмент досягнення відповідності України правилам та стандартам ЄС.

Література

1. Довкілля та війна URL: <http://epl.org.ua/environment-tax/dovkillya-ta-vijna/>
2. «Війна не закінчується на лінії фронту». Як бойові дії впливають на екосистеми, та чи зможе природа відновитися самостійно URL: <https://shotam.info/viyna-ne-zakinchuietsia-na-linii-frontu-yak-boyovi-dii-vplyvaiut-na-ekosystemy-ta-chy-zmozhe-pryroda-vidnovytysia-samostiyno/>
3. План відновлення України URL: <https://recovery.gov.ua/>

ПРАКТИЧНІ ПРОЄКТИ ЕКОПОСЕЛЕНЬ, ЕКОМІСТ, ЕКОПОЛІСІВ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЖИВОЇ ПРИРОДИ В УМОВАХ НАСТУПУ МІСТ НА ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

ЖУРАВСЬКА Н. Є., ПЄЛІНА К. В.

Київський національний університет будівництва та архітектури
nzhur@ua.fm, Kataypelina2710@gmail.com

Інтенсивний розвиток науки дав поштовх до активації процесів урбанізації. Цей процес характеризується стрімким зростанням міського населення, розширенням міст та формуванням приміської зони для господарської діяльності. Містобудування і екологія тісно пов'язані між собою і направлені на створення сприятливих умов життєдіяльності людей. Впровадження екологічних основ у процес містобудування дало поштовх до розвитку такої галузі науки, як урбоекологія.

Актуальність теми обумовлюється необхідністю більш детального розуміння процесів урбанізації та захисту навколишнього середовища.

Метою роботи є визначення сучасних проблем урбоекології, пошук шляхів і розроблення рішень у рамках містобудування і організації території. Охорона навколишнього природного середовища.

Відповідно до мети поставили такі завдання: визначити та дослідити сучасні проблеми урбоекології; простежити динаміку впливу людей на навколишнє середовище; висвітлити підходи до вирішення даних проблем.

Місто – це унікальне поєднання місця і людей, що населяють його. Таким чином, урбосистема це: висока густина популяції; виробничий комплекс; інфраструктура і специфічне природне середовище; штучне і соціальнокультурне середовище проживання. Зв'язком урбосистеми з біосферою є урбоекосистема [1].